

Opetushallitus

Perusopetuksen  
opetussuunnitelman perusteet 2014  
luvut 1-12



**Turun perusopetuksen opetussuunni-  
telman koulukohtaiset kirjaukset**

**luvut 1–12**

**1.8.2016**

**Mikaelin koulu**



**TURKU**  
**Mikaelin koulu**

## **SISÄLLYSLUETTELO**

**1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut**

**4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen**

**4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet**

**4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat**

**5.2 Yhteistyö**

**5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö**

**6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet**

**6.3 Arvioinnin kohteet**

***6.4.1 Arviointi lukuvuoden aikana***

***6.4.3 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana***

***6.5.1 Päätösarvosanan muodostuminen***

**7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet**

***7.1.1 Ohjaus tuen aikana***

***7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana***

***7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana***

**7.4 Erityinen tuki**

***7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma***

***7.5.1 Tukiopetus***

***7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus***

**8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö**

**8.2 Yhteisöllinen oppilashuolto**

**8.3 Yksilökohtainen oppilashuolto**

**8.4. Oppilashuoltosuunnitelmat**

**12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit**

**12.2 Valinnaiset aineet**

## 1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

### Mikaelin koulun tuntijako

Aine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	yht
äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	3	3	4	42
A1-kieli	1	1	2	2	3	2	2	2	3	18
B1-kieli						2	2	1	1	6
matematiikka	3	3	3	4	4	4	3	4	4	32
ympäristöoppi	2	2	2	3	3	2				14
biologia, maantieto <sup>1</sup>							2	2	3	7
fysiikka, kemia <sup>2</sup>							2	3	2	7
terveystieto							0,5	1,5	1	3
<b><i>Ympäristö- ja luonnontieteet yhteensä</i></b>										<b>31</b>
uskonto, ET	1	1	1	1	2	1	1	1	1	10
historia ja yhteisk. <sup>3</sup>				1	2	2	2	2+1	3	12
musiikki	1	1	1	1	1	1	1	1		8
kuvataide	1	1	1	1	1	2	2			9
käsityö	2	2	2	2	2	2	3			15
liikunta	2	2	3	3+1	2+1	2+1	2	3	2	21
kotitalous							3			3
tai- ja tai val. tunnit <sup>4</sup>			2					2	2	6
<b><i>Taide- ja taitoaineet yhteensä</i></b>										<b>62</b>
oppilaanohjaus <sup>5</sup>							0,5	0,5	1	2
valinnaiset aineet <sup>6</sup>				1	1	1		3	3	9
valinnainen B2-kieli <sup>7</sup>								2	2	0
<b>minimituntimäärät</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>22</b>	<b>24</b>	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>29</b>	<b>29</b>	<b>30</b>	<b>224</b>
<b>koulun lisätunnit<sup>8</sup></b>	<b>3</b>						<b>1</b>			<b>228</b>
<b>tunteja yhteensä * (koulu täyttää)</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>22</b>	<b>25</b>	<b>26</b>	<b>26</b>	<b>29</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>228</b>
vapaaehto. A2-kieli <sup>9</sup>				2	2	2	2	2	2	12

<sup>4</sup>Mikaelin koulussa taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit käytetään 3. luokalla kuvataiteeseen (1 vvh) ja liikuntaan (1vvh) sekä 8. ja 9. luokilla kuvataiteeseen (kummallakin vuosiluokalla 2 vvh).

<sup>6</sup>Valinnaisaineina tarjotaan 4.-6. luokilla kuvataidetta (1 vvh) tai liikuntaa (1 vvh), 8. ja 9. luokilla käsityötä, liikuntaa tai kotitaloutta (2 vvh) sekä tietotekniikkaa tai musiikkia (1 vvh).

<sup>8</sup>Koulun lisätunnit on sijoitettu 4.-6. luokilla liikuntaan ja 8. luokalla yhteiskuntaoppiin.

## Mikaelin koulun ohjaussuunnitelma

Oppilaanohjaus on Mikaelin koulussa keskeinen osa opetusta ja koulun toimintaa. Tehostetulla oppilaanohjauksella vahvistetaan oppilaan opiskelunvalmiuksien kehittymistä, oppilaan kasvua ja kehitystä sekä autetaan oppilasta löytämään hänelle parhaat opiskelumenetelmät. Siitä vastaa oppilaan erityisluokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Tukena on erityisluokanopettajalla on erityisopettaja sekä oppilashuoltohenkilöstöä.

Tehostetun oppilaanohjauksen käytännön välineenä toimii koulun oma poissaolojen seurantajärjestelmä (7.1), Mikaelin koulun päihdeohjelma (8.4) ja oppilaan erillinen ohjaussuunnitelma (Ohjuri 1.4). Tehostetulla oppilaanohjauksella pyritään turvaamaan haastavissa elämäntilanteissa olevien lasten ja nuorten mahdollisuus koulunkäyntiin sekä turvaamaan muun kouluyhteisön koulurauha. Kaikille oppilaille tehostetulla oppilaanohjauksella pyritään tukemaan säännöllistä koulunkäyntiä, omatoimista tehtävistä huolehtimista ja hyvää käytöstä kouluyhteisössä sekä vastaamaan yksilöllisesti oppilaiden koulunkäynnin haasteisiin.

### Oppilaanohjauksen tavoitteet

#### Vuosiluokat 1-2: Koululaiseksi kasvaminen

- harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä ryhmässä toimimista
- harjoitellaan oppimaan oppimisen taitoja
- edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä
- tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista
- annetaan kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta
- valitaan työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä
- kannustetaan osallisuuteen omassa lähiympäristössään

#### Vuosiluokat 3-6: Oppijana kehittyminen

- tuetaan sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä
- tuetaan oppilaita kehittämään elämässä tarvittavia taitoja
- tuetaan oppilaita vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana
- tuetaan oppilaita ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisena jäsenenä ja toimijana
- ohjataan oppilaita tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista
- edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä
- autetaan oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä
- autetaan oppilaita tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä
- tarjotaan mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä
- edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä
- edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä

#### Vuosiluokat 7-9: Yhteisön jäsenenä kasvaminen

- vahvistetaan edelleen sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä
- vahvistetaan oppilaiden myönteistä käsitystä itsestään oppijana
- ohjataan jokaista oppilasta edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskelunvalmiuksiaan
- autetaan oppilaita hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen
- selkeytetään opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta
- laajennetaan oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista
- kehitetään oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen siirtymävaiheissa sekä työuran siirtymissä

- ohjataan oppilaita käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita
- vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintojaan koskevassa päätöksenteossa
- tarjotaan oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä oppilaitosten sekä huoltajien kanssa
- edistetään opintojen loppuun saattamista
- tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Koulussa toteutettava ohjaustyö sisältää lisäksi

- aggression portaat -toimintamallin sekä
- tunne- ja turvataitoja lapsille -ohjelman mukaista opetusta

Monialainen yhteistyö toteutuu Mikaelin koulussa seuraavien tahojen kanssa:

- yksittäisen oppilaan tueksi koottava monialainen asiantuntijaryhmä (MAR), joka kootaan tapauskohtaisesti oppilaan/huoltajan suostumuksella
- perheneuvola
- lastensuojeluviranomaiset ja -laitokset
- poliisi
- Turun kaupungin psykiatriset poliklinikat
- TYKS
- kolmannen sektorin toimijat

Yhteistyö huoltajien kanssa toteutuu seuraavasti:

- arviointikeskustelut huoltajan ja oppilaan kanssa
- HOJKS-tapaamiset
- verkostoyhteistyö
- yksittäisen oppilaan tueksi koottava monialainen asiantuntijaryhmä (MAR), joka kootaan tapauskohtaisesti oppilaan/huoltajan suostumuksella
- vanhempainfoorumi
- vanhempainillat
- avoimien ovien päivät
- kasvatuskonsultaatiot (Wilma, puhelin)

Työelämään tutustumisen järjestelyt Mikaelin koulussa:

- vuosiluokilla 1-2 oppilaat tutustuvat lähipiiriin ammatteihin
- vuosiluokilla 3-4 oppilaat tutustuvat eri ammatteihin
- vuosiluokilla 5-6 oppilaat osallistuvat Yrityskylän yrityspajoihin
- vuosiluokilla 7-9 on oppiaineena oppilaanohjausta
- vuosiluokilla 8-9 oppilailla on TET-jaksoilla mahdollisuus tutustua työelämään

Mikaelin koulun toimintamalli puuttuminen, pysäyttäminen ja vaatiminen yhdistettynä kiitokseen, kehuun ja kannustukseen on keskeinen osa koulussa toteutettavaa ohjaustyötä. Tällä ja huoltajan kanssa tehtävällä yhteistyöllä tuetaan oppilaan kasvua ja kehitystä sekä opintojen sujuvuutta.

Oppilaan erillinen ohjaussuunnitelma (OHJURI) voidaan laatia kaikilla vuosiluokilla tarvittaessa. Se tehdään oppilaan tueksi silloin, kun kyseessä ovat erityisen vaativat vaikeudet koulunkäynnissä ja omassa toiminnanohjauksessa. Tällaisia ovat esimerkiksi erityisen väkivaltainen tai sopimaton käytös, törkeä kielenkäyttö, uhkailu tai päihteiden käyttö siten, että oppilas on vaaraksi itselleen ja/tai kouluyhteisölle. Tällöin oppilas ei opiskele omassa luokassaan. Hän käy joka päivä koulussa saamassa ohjausta oman toimintakykynsä mukaan ja saa myös oppilashuollollista tukea. Oppilaan erilliseen ohjaussuunnitelmaan kirjataan oppilaan konkreettiset lähitavoitteet toiminnanohjauksessa ja oppimisessa. Suunnitelma kirjataan Wilmaan ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan päivittäin. Järjestelyistä vastaa oppilaan oma opettaja yhdessä erityisopettajan kanssa. Heti, kun oppilaan kanssa yhdessä laaditut lähitavoitteet on saavutettu, palaa oppilas omaan luokkaansa.

## 4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

### Yhdessä suunnitteleminen

Mikaelin koulussa yhteissuunnittelun pohjana on toukokuussa toimipistekohtaisesti pidettävä seuraavan lukuvuoden suunnittelukokous. Siinä sovitaan seuraavan lukuvuoden erityistehtävistä, koulukohtaisen suunnitteluryhmän kokoonpanosta, sen työnjaosta sekä tulevasta luokkajaosta ja työpareista. Lisäksi kokouksessa laaditaan seuraavan lukuvuoden työjärjestykset, mikäli se on esim. tilavarausten suhteen mahdollista. Elokuussa pidetään virkaehtosopimuksen mukainen opettajien suunnittelupäivä ennen varsinaisen koulutyön alkamista. Suunnittelupäivänä sovitaan koko opetushenkilöstöä koskevista kaikkia sitovista aikatauluista ja käytänteistä, mm. käsityön ja liikuntatun-  
tien ajankohdista, tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä turvataitojen opettamisesta, monialaisten oppimiskokonai-  
suuksien opetuksesta, tvt-opetuksesta, oppilaskunnan hallituksen vaaleista, kokousajankohdista ja niiden jälkeen  
pidettävistä luokkatunneista sekä toimipistekohtaisten ja koko koulun yhteisten opettajakokousten ajankohdista.

Ensimmäisen kouluviikon aikana työparit suunnittelevat opetusta luokka-asteittain. Lukujärjestykset pyritään laati-  
maan mahdollisimman samanlaisiksi ottaen huomioon suunnittelupäivänä esitetyt asiat. Tämän jälkeen erityisopet-  
taja ja työparit suunnittelevat lukuvuoden opetuksen yhdessä. Taide- ja taitoaineita, kuten kuvataidetta, käsityötä  
sekä liikuntaa opettavat opettajat sopivat oppiainekohtaisista työjärjestelyistä ja aikatauluista. Myös koulunkäyn-  
ninohjaajat osallistuvat suunnittelutyöhön. Oppilaskuntatyön suunnittelusta vastaavat rehtori ja yhteisöllisen op-  
pilashuoltoryhmän (KOR) vastuhenkilö.

Suunnitelmia tarkistetaan tarvittaessa lukuvuoden aikana työparien ja oppiainekohtaisten työryhmien omissa ko-  
kouksissa sekä toimipistekohtaisissa opettajakokouksissa.

Yhteisistä asioista informoidaan opettajahuoneen ilmoitustaululla, tekstiviesteillä, WhatsApp-ryhmissä tai sähkö-  
postitse.

## 4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

### Luokkatunnit

Luokkatunnit pidetään jokaisella luokalla säännöllisesti kerran kuukaudessa samana päivänä tai seuraavana päivänä  
sen jälkeen, kun oppilaskunnan hallituksen kokous on ollut. Luokkatunneilla oppilaskunnan hallituksen jäsen kertoo  
kokouskuulumiset ja huolehtii oppilaskunnan hallituksen kokouksessa annettujen tehtävien esittelystä ja mahdol-  
lisista oppilaiden mielipiteiden kuulemisista ja äänestyksistä. Luokkatunneilla oppilaat keskustelevat myös oman  
luokan toimintaan sekä koko koulun toimintaan liittyvistä mahdollisista kehittämisideoista, jotka luokan edustaja  
tuo seuraavaan oppilaskunnan hallituksen kokoukseen.

### Toimintakulttuuri

Mikaelin koulun tavoitteena on tukea ja auttaa oppilaita sopeutumaan koulun ja yhteiskunnan toimintaan sekä  
yksilönä että ryhmän jäsenenä, tukea jatko-opintoihin pääsemisessä ja ehkäistä syrjäytymistä.

Mikaelin koulussa kaikkien oppilaiden koulunkäynnin yhteisenä tavoitteena on

- säännöllinen koulunkäynti
- sovittujen sääntöjen ja annettujen ohjeiden noudattaminen
- hyvä käytös ja
- omatoiminen koulutyöstä huolehtiminen

Mikaelin koulun toimintakulttuurin keskeisiä periaatteita ovat

- koulutyössä korostuvat rutiinit ja strukturoitu toiminta ja sitä kautta oppilaiden oman toiminnan ohjauksen vahvistaminen
- koulunkäynnin yhteisten tavoitteiden harjoittelu, tukeminen ja vahvistaminen
- yksilöllisyyden huomioiminen ja oppilaantuntemus
- toiminnan eriyttäminen oppilaiden erilaisten tarpeiden mukaisesti
- rajojen ja sääntöjen luominen

- oppilaiden kannustus ja heidän omien vahvuuksiensa tukeminen
- oppilaiden sosiaalisten taitojen kehittäminen
- opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön toiminnassaan noudattama yhteinen linja ja siihen sitoutuminen

### **4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat**

#### **Oppimisympäristöt**

Mikaelin koulun kaikessa opiskelussa ja toiminnassa korostetaan työrauhaa, sovittujen sääntöjen ja ohjeiden noudattamista sekä vuorovaikutustaitojen harjoittelua.

Maksimioppilasmäärä Mikaelin koulun opetusryhmissä on 10 oppilasta, paitsi Urheilupuiston yksikössä, jossa opetusryhmässä voi opiskella enintään kuusi oppilasta.

#### **Urheilupuiston yksikkö**

Urheilupuiston yksikön tavoitteena on turvata turkulaisten kriisissä olevien oppilaiden koulunkäynti ja perusopetus ottamalla huomioon oppilaiden sen hetkinen elämän tilanne ja psyykinen kunto.

Urheilupuiston yksikkö on tarkoitettu oppilaille,

- jotka odottavat sijoituspaikkaa ja joiden koulunkäynti lähikoulussa on mahdotonta
- jotka eivät selviydy tukitoimilla omassa koulussaan
- joiden muut mahdolliset tukitoimet on kokeiltu ja arvioitu siinä tilanteessa riittämättömiksi
- jotka jonottavat psykiatriseen hoitoon tai ovat olleet psykiatrisessa hoidossa, eivätkä selviydy lähikoulun tukitoimilla
- jotka tarvitsevat sairaalakoulutyypistä opetusta, mutta eivät ole ympärivuorokautisen psykiatrisen hoidon tarpeessa.

Oppilaan koulunkäynnin järjestäminen Urheilupuiston yksikössä on Turun kaupungin perusopetuksessa viimeinen käytettävissä oleva vaihtoehto, jonka on tarkoitus olla lyhytaikainen, kriisiluonteinen ratkaisu koulunkäynnin turvaamiseksi. Tavoitteena on aina oppilaan siirtyminen omaan lähikouluun tai muuhun erikseen päätettävään kouluun sovitun aikataulun mukaan.

Oppilaat Urheilupuiston yksikköön sijoittaa perusopetuksen erityispalvelupäällikkö.

Opetus Urheilupuiston yksikössä tapahtuu erityisin opetusjärjestelyin. Opetuksessa noudatetaan voimassa olevaa opetussuunnitelmaa kuitenkin siten, että opiskelussa keskitytään suomen kielen ja kirjallisuuden, matematiikan, englannin ja ruotsin kielen opiskeluun. Oppilaat opiskelevat yleisen tai yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Lisäksi päivittäin opiskellaan muita oppiaineita kunkin oppilaan sen hetkisten edellytysten ja jaksamisen mukaan. Perusopetuksen erityispalvelupäällikkö tekee kaikille oppilaille erityisen tuen päätöksen. Kaikille oppilaille tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS.

#### **Joustavan perusopetuksen yksikkö (JOPO)**

Joustavassa perusopetuksessa Mikaelin koulu noudattaa perusteiden ja kunnan opetussuunnitelman linjauksia.

#### **Työtavat**

Koska suurimmalla osalla Mikaelin koulun oppilaista on haasteita erityisesti oman toiminnan ohjauksessa, itsesäätelyssä ja tunne-elämän osa-alueilla, korostuu Mikaelin koulussa työtapoina opettajajohtoinen, strukturoitu toiminta ja opetus sekä ristiriitatilanteiden välitön selvittäminen. Muita koulun työtapoja tukevia seikkoja ovat hyvä työrauha, luokan ryhmähenki, vuorovaikutustaitojen harjoittelu, pienet ryhmäkoot, oppilaan tuntemus ja opettajan antama tuki.

## 5.2 Yhteistyö

### Siirtymävaiheen yhteistyö 6. luokalta 7. luokalle

Kuudennen vuosiluokan syyslukukauden alussa HOJKS-tapaamisessa käynnistetään 7. vuosiluokalle siirtymisen valmistelu ja suunnittelu. Oppilaan ja huoltajan kanssa keskustellaan siitä, mikä on oppilaan tuen tarve ja opetusjärjestelyt oppilaan siirtyessä 7. vuosiluokalle. Vaihtoehtoina oppilaalla on jatkaminen keskitetyssä pienluokassa, siirtyminen alueelliselle pienluokalle tai siirtyminen erityisen tuen oppilaana lähikouluun. Siirtymävaihetta valmistellaan vielä kevään aikana yhdessä opettajan, oppilaan, huoltajan ja vastaanottavan koulun kanssa.

Erytysluokanopettaja kirjaa näkemyksensä oppilaan 7. luokan koulupaikasta pedagogiseen selvitykseen. Oppilas-huoltohenkilöstöä konsultoidaan pedagogista selvitystä laadittaessa. Huoltajan kommentit kirjataan pedagogiseen selvitykseen myös siinä tapauksessa, että huoltajan näkemys ei ole koulun kanssa yhtenevä.

Mikaelin koulussa opintojaan jatkavat oppilaat käyvät kevätlukukauden lopulla tutustumassa Mikaelin koulun yläkoulun toimintaan, henkilökuntaan ja oppilaisiin. Lisäksi 6. luokan opettaja konsultoi tulevaa 7. luokan opettajaa kevätlukukauden aikana. Tällä tavoin varmistetaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtäminen yläkouluun. Tarvittaessa tuleva yläkoulun opettaja käy tutustumassa tuleviin oppilaisiinsa alakoulun toimintaympäristössä. Näin oppilaita rohkaistaan tulevaan yläkouluun siirtymiseen ja siirtymävaihe alakoulusta yläkouluun saadaan oppilaiden kannalta turvallisiksi ja luonteviksi.

Mikäli oppilas siirtyy omaan lähikouluunsa, käy hän tutustumassa tulevaan kouluunsa yhdessä muiden lähikouluun siirtyvien 7. luokan oppilaiden kanssa. Tarvittaessa tulevan lähikoulun kanssa järjestetään siirtymävaiheen yhteistyöpalaveri, johon kutsutaan myös oppilas ja huoltaja.

### 5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Mikaelin koulun tärkeänä tavoitteena on ohjata oppilaan käytöstä ja toimintaa asialliseen ja oikeaan suuntaan. Koulun toimintakulttuuri ja jokapäiväinen ohjaustyö sisältää oppilaiden epäasialliseen toimintaan ja käytökseen puuttumisen.

Oppilaan kanssa käydään ohjauskeskustelu, mikäli hänellä on käytös- tai koulunkäyntiongelmia. Keskustelun aiheita ovat muun muassa pitkään jatkunut läksyjen laiminlyönti, tavaroiden unohtelu, erityisen huono kielenkäyttö, kiusaaminen, väkivaltaisuus tai luvattomat poissaolot. Ohjauskeskusteluja käydään tarvittaessa päivittäin opetusryhmän ja sen yksittäisten jäsenten kanssa. Ohjauskeskustelut voidaan merkitä Wilmaan, jotta huoltajat saavat niistä tiedon.

Huoltajat kutsutaan mukaan vakaviin rikkeisiin liittyviin kasvatuskeskusteluihin. Mikäli kasvatuskeskustelut eivät johda toivottuun tulokseen, rikkeisiin puututaan kurinpitotoimin, esimerkiksi jälki-istunnolla.

Erytysluokanopettaja käy läpi suunnitelman kasvatuskeskusteluista ja kurinpidollisten keinojen käytöstä oppilaiden kanssa lukuvuoden alussa tai lukuvuoden aikana uuden oppilaan siirtyessä Mikaelin kouluun. Huoltajia tiedotetaan suunnitelmasta lukuvuoden alussa vanhempainfoorumissa. Muita yhteistyötahoja informoidaan suunnitelmasta koulun yhteisöissä oppilashuoltoryhmässä.

Oppilaat, huoltajat ja koulun henkilöstö arvioivat suunnitelman toteutumista vuosittain.

## 6.2. Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

### Opintojen aikainen arviointi

Mikaelin koulussa on keskeistä erityisesti oppilaiden työskentelytaitojen ja käyttäytymisen jatkuva arviointi sekä siitä annettava palaute. Arviointiin sisältyy oppilaan itsearviointi ja vertaisarviointi sekä näiden taitojen opetteleminen ja kehittäminen niin yksilön kuin ryhmän tasolla. Oleellista on auttaa oppilaita tunnistamaan ja tiedostamaan onnistumisiaan ja vahvuuksiaan koulutyössä. Tärkeää on, että oppilas on tietoinen hänen omista työskentelyyn ja käyttäytymiseen liittyvistä tavoitteista.



Eri oppiaineissa yksittäisen asian tai oppimiskokonaisuuden päättyessä arvioidaan ja annetaan palautetta tavoitteiden toteutumisesta. Arviointi on mahdollisimman monipuolista, esim. opettajan antamaa suullista palautetta, kirjallisesti tehtävää formatiivista arviointia, oppilaan itsearviointia tai ryhmässä toteutettavaa vertaisarviointia.

Arviointitilanteissa opetuksen erityisiä painoalueita opiskelevat oppilaat tai puutteellisen opetuskielen omaavat oppilaat voivat työskennellä tuetusti pienissä, jopa 1-2 oppilaan ryhmissä. He voivat esittää taitonsa joko suullisesti, kirjallisesti tai tieto- ja viestintäteknologiaa hyväksi käyttäen.

### 6.3 Arvioinnin kohteet

#### Käyttäytymisen arviointi

Arvosana	Perusteet
10	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas noudattaa koulun sääntöjä poikkeuksetta</li> <li>- oppilas käyttäytyy esimerkillisesti ja vastuuntuntoisesti</li> </ul>
9	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas noudattaa koulun sääntöjä lähes poikkeuksetta</li> <li>- oppilas käyttäytyy asiallisesti ja vastuuntuntoisesti</li> <li>- oppilas toimii rehellisesti ja luotettavasti</li> <li>- oppilas antaa työrauhan muille ja itselleen</li> </ul>
8	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas käyttäytyy pääsääntöisesti asiallisesti ja vastuuntuntoisesti sekä toimii rehellisesti ja luotettavasti</li> <li>- oppilas toimii pääsääntöisesti myönteisesti koulu yhteisössä, ottaa huomioon muut ihmiset ja ymmärtää vastuunsa ympäristöstä</li> <li>- oppilas ymmärtää pääsääntöisesti sääntöjen ja ohjeiden merkityksen sekä noudattaa niitä ja käy säännöllisesti koulua</li> </ul>
7	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas käyttäytyy toisinaan asiattomasti</li> <li>- oppilas ei toimi luotettavasti ilman valvontaa</li> <li>- oppilas toisinaan riitelee, kantelee tai valehtelee</li> <li>- oppilas suhtautuu ajoittain vastentahtoisesti saamiinsa tehtäviin tai ohjeisiin</li> <li>- oppilas häiritsee toisinaan oppitunteja</li> </ul>
6	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas käyttäytyy usein asiattomasti</li> <li>- oppilas rikkoo usein koulun sääntöjä</li> <li>- oppilas riitelee, kantelee tai valehtelee</li> <li>- oppilas on syyllistynyt varkauteen, lunttaukseen tai luvattomaan poissaoloon</li> <li>- oppilas suhtautuu negatiivisesti saamiinsa tehtäviin tai ohjeisiin</li> <li>- oppilas häiritsee oppitunteja ja estää käyttäytymisellään omaa ja toisten työskentelyä</li> <li>- oppilas ei ymmärrä vastuutaan oppimisympäristöstä</li> </ul>

5	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas käyttäytyy asiattomasti</li> <li>- oppilas toimii epärehellisesti ja epäluotettavasti</li> <li>- oppilas varastelee, lunttaa tai on luvatta poissa koulusta</li> <li>- oppilas kieltäytyy usein koulutyöstä</li> <li>- oppilas aiheuttaa käytöksellään vaaratilanteita</li> <li>- oppilas tuhoaa oppimisympäristöään</li> </ul>
4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oppilas ei tuesta huolimatta sopeudu kouluyhteisöön</li> </ul>

#### **6.4.1 Arviointi lukuvuoden aikana**

Syyslukukauden päätteeksi oppilaille annetaan väliarviointi. Vuosiluokilla 4-9 arviointi on numeerinen.

Vuosiluokkien 1-9 oppilaat saavat sanallisen syysarvioinnin syksyllä ennen syyslomaa ja kevätarvioinnin keväällä maaliskuun loppuun mennessä. Tämä arviointi sisältää sekä oppilaan itsearvioinnin, että opettajan arvioinnin ja antaa oppilaille ja huoltajille tietoa oppilaan työskentelystä ja käyttäytymisestä.

9. luokan oppilaat saavat formatiivisen ohjaavan palautteen talvilomaan mennessä. Tällä palautteella autetaan oppilaita hahmottamaan ja ymmärtämään, miten he voivat vielä loppukevään aikana ennen päättötodistuksen saamista parantaa koulunkäyntiään ja arvosanojaan.

#### **6.4.3 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana**

##### **Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain**

Mikäli on vaarana, että oppilas ei saa suoritettua vuosiluokan oppimäärää hyväksytysti, annetaan oppilaalle ja hänen huoltajalleen viimeistään kevätarvioinnin yhteydessä maaliskuun loppuun mennessä ilmoitus oppilasta uhkaavasta heikosta arvosanasta. Oppilaalle tarjotaan kuitenkin hyvissä ajoin lukuvuoden aikana mahdollisuus tukiopeutukseen, osa-aikaiseen erityisopetukseen tai muuhun hänen mahdollisesti tarvitsemaansa tukeen, jota koulussa voidaan järjestää.

Mikäli oppilas kuitenkin saa lukuvuositolustukseensa yhdestä tai useammasta oppiaineesta arvosanan neljä, voidaan hänen luokalle jättämisestään ja seuraavalle vuosiluokalle siirtymisestään tai päättötodistuksen saamisestaan tehdä ehdollinen päätös. Oppilaalla on tällöin sovittuna ajankohtana lukuvuoden päätyttyä ennen seuraavan lukuvuoden alkamista tai yhteishaun päättymistä mahdollisuus osoittaa riittävä osaamisensa erillisessä kokeessa. Oppilaille tarjotaan monipuoliset mahdollisuudet osoittaa osaamisensa niillä oppimisen osa-alueilla, joilla suoritus muutoin hylättäisiin. Mikäli oppilas selviytyy erillisestä kokeesta hyväksytysti, siirtyy hän seuraavalle vuosiluokalle tai saa päättötodistuksen.

Mikaelin koulun oppilailla saattaa esim. vaikean elämän- tai perhetilanteen vuoksi olla runsaasti poissaoloja. Säännöllinen koulunkäynti on kuitenkin ensimmäinen ja tärkein edellytys jatko-opinnoissa ja myöhemmin työelämässä selviytymiseen. Sen vuoksi oppilaiden luvattomien poissaolojen vaikutuksesta vuosiluokalle jättämiseen ja seuraavalle vuosiluokalle siirtymiseen tai päättötodistuksen saamiseen on sovittu erityisen tarkasti. Kuvaus on luvussa 7.1.

##### **Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti**

Mikäli oppilas esim. sairauden tai oppimisvaikeuksien vuoksi on vaarassa jäädä luokalle, hänelle voidaan tehdä päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta.

## **6.5.1 Päätösarvosanan muodostuminen**

### **Koulun valinnaisaineiden arviointi**

Yläkoulussa kahta vuosiviikkotuntia vastaavaa valinnaisen aineen oppimäärää tarjotaan vuosiluokilla 8-9 käsityössä, liikunnassa ja kotitaloudessa. Yhtä vuosiviikkotuntimäärää vastaavaa valinnaisen aineen oppimäärää tarjotaan tietotekniikassa ja musiikissa.

Vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärä arvioidaan numeroin. Alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty / hylätty. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Syventävä valinnaisaine voi myös korottaa yhteisenä oppiaineena opetetun, jo aikaisemmin päättyneen oppiaineen arvosanaa päättötodistuksessa.

## **7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet**

Seuraava tiedote lähetetään jokaisen oppilaan kotiin aina lukuvuoden alussa:

### **Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen**

Taustaa:

Turun kaupungin kasvatus- ja opetustoimen ohjeistuksen mukaan huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa lapsensa poissaolosta opettajalle mahdollisimman pian ensimmäisen poissaolopäivän aamuna.

Perusopetuslain (Pol 26§) mukaan huoltajan on huolehdittava siitä, että oppilaan oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Perusopetuslain (Pol 35§) mukaan oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Mikaelin koulussa on käytössä erittäin tarkka poissaolojen seurantajärjestelmä. Luvattomat poissaolot ja myöhästymiset suoritetaan takaisin.

Poissaoloja seurataan Wilmasta saatavien yhteenvedojen kautta säännöllisesti. Huoltaja voi seurata oppilaan poissaoloja omatoimisesti omilla Wilma –tunnuksillaan.

Mikäli epäselviä poissaoloja on yli 10 % käydystä kouluajasta, luokanvalvoja keskustelee huoltajan kanssa poissaolojen syistä ja määristä ja siitä, miten niitä jatkossa saadaan vähennettyä. 10 % poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä sitä, että oppilas on pois yhden koulupäivän jokaisen kahden viikon jakson aikana.

Mikäli oppilaalla on epäselviä poissaoloja yli 15 % käydystä kouluajasta, lähettää koulu huoltajalle Wilma-viestin oppilaan poissaolomäärästä. Näin koulu pyrkii varmistamaan sen, että huoltajalla on varmasti tieto oppilaan poissaolomäärästä eikä informaatiokatkoksia ole. 15 % poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä 1,5 päivän poissaoloja jokaisen kahden viikon aikana. Näin suuren poissaolomäärän vuoksi koulu tekee myös lastensuojeluilmoituksen, koska oppilaan siirtyminen seuraavalle vuosiluokalle vaarantuu poissaolojen määrän vuoksi.

Mikäli oppilaalla on lukuvuoden päättyessä epäselviä poissaoloja yli 20 %, arvioidaan oppilaan seuraavalle vuosiluokalle siirtyminen tai päättötodistuksen saaminen erikseen tapauskohtaisesti. Tämä poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä sitä, että oppilas tekee ainoastaan nelipäiväistä työviikkoa.

Poissaolojen vuoksi ns. rästiin jääneitä tehtäviä pyritään koko ajan koulun tukitoimien avulla tekemään, jotta oppilas etenisi opinnoissaan tavoitteiden mukaisesti.

Mikäli oppilaalla on toukokuun alussa poissaoloja yli 15 %, saa hän kotiin ylimääräisiä tehtäväpaketteja oppiaineista, joissa hän on eniten jäljessä tavoitteistaan. Tehtäväpaketit tekemällä hän voi osoittaa osaamistaan kyseisissä oppiaineissa ja saa ”tehtyä poissaolojaan takaisin” sekä laskettua poissaolomääränsä alle 15 %:iin. Tällä tavoin hän voi myös välttää ehdollisen luokalta pääsemisen. Mikäli hän ei suoriudu tehtäväpaketeista, saa hän ehdot. Suorittamalla ehdot hyväksytysti, oppilas voi siirtyä seuraavalle vuosiluokalle.

Mikäli oppilaalla on poissaoloja toukokuun alussa yli 20 %, saa hän kotiin ylimääräisiä tehtäväpaketteja oppiaineista, joissa hän on eniten jäljessä tavoitteistaan. Tekemällä tehtäväpaketit oppilas voi osoittaa osaamistaan ja korvata poissaolojaan. Mikäli oppilas saa toukokuun aikana laskettua poissaolomääränsä alle 20 %:iin, saa hän ehdot. Suorittamalla ehdot hyväksytysti, voi hän vielä päästä seuraavalle vuosiluokalle.

Poissaoloihin puuttumisen tarkoituksena on valmistaa oppilaita jatko-opintojen ja työelämän vaatimuksiin. Suurten poissaolomäärien vuoksi oppilaiden oppimistulokset saattavat heikentyä merkittävästi, koska he eivät ole paikalla silloin, kun opetusta annetaan.

### **7.1.1 Ohjaus tuen aikana**

#### **Mikaelin koulun tiedonsiirtokäytäntö:**

Mikaelin koulussa siirtymävaiheen tiedonsiirrosta vastaavat rehtori /apulaisrehtori ja koulusihteeri.

### **7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana**

Mikaelin koulussa annetaan huoltajille tietoa tuen muodoista seuraavasti:

- vanhempainilloissa lukuvuoden alussa huoltajia tiedotetaan Mikaelin koulun toimintaperiaatteista, säännöistä, tuen eri muodoista ja kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä sekä huoltajan ja koulun vastuista lapsen tai nuoren koulunkäynnissä
- oppimissuunnitelma tai HOJKS laaditaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa, samalla käydään läpi suunnitelma oppilaan koulunkäynnin kannalta keskeisistä tavoitteista
- arviointikeskusteluissa lukuvuoden aikana käsitellään oppilaan, huoltajan, opettajan tai opettajien kanssa oppilaan koulunkäynnin ja hyvinvoinnin kannalta keskeisiä asioita, etenkin mikäli oppilaan koulunkäynti tai hyvinvointi ovat vaarantumassa
- MAR:ssa sovitaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan, koulun ja muiden yhteistyötahojen, esim. sosiaali- ja terveystoimen, kanssa toimenpiteistä, joilla oppilaan koulunkäyntiä ja hyvinvointia voidaan tarvittaessa tukea myös koulun ulkopuolisin keinoin
- vanhempainfoorumeissa tarjotaan huoltajille tietoa ajankohtaisista oppilaan koulunkäyntiin, kasvuun ja kehitykseen sekä yleiseen hyvinvointiin liittyvistä teemoista
- jokapäiväinen molemminpuolinen kiinteä yhteistyö tapahtuu Wilman ja koulun henkilökunnan työpuhelien välityksellä
- tavoitteena on avoin ja luottamuksellinen kodin ja koulun välinen yhteistyö kaikissa oppilaan koulunkäyntiin ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa

### **7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana**

Mikaelin koulussa oppimissuunnitelman lukitsee rehtori, apulaisrehtori tai oppilashuollosta vastaava opettaja.

## **7.4 Erityinen tuki**

### **Yhteistyöluokan määräytyminen sekä yhteistyön yleiset periaatteet:**

Mikaelin koulun pienluokkien yhteistyö Vähä-Heikkilän (vuosiluokat 1-6) ja Turun Lyseon (vuosiluokat 7-9) koulujen yleisopetuksessa määritellään ja suunnitellaan joustavasti. Yhteiset tapahtumat, tempaukset ja projektit kuuluvat yhteistyömuotoihin. Lukuvuoden aikainen yhteistyö kuvataan tarkemmin koulujen lukuvuosisuunnitelmassa ja jokaisen oppilaan HOJKS:ssa.

### **7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma**

Mikaelin koulussa HOJKS:n lukitsee rehtori, apulaisrehtori tai oppilashuollosta vastaava opettaja.

### **7.5.1 Tukiopetus**

Tukiopetuksen tarve voi olla opinnoissa tilapäisesti jälkeen jäämisestä johtuvaa, oppimisen edistymistä ennakoivaa tai poissaoloista johtuvaa. Mikaelin koulussa aloitteen tukiopetuksen antamisesta oppilaalle tekee ensisijaisesti opettaja, mutta aloitteen voi tehdä myös oppilas tai huoltaja. Tukiopetusta voi antaa kuka tahansa Mikaelin koulun opettaja. Tukiopetuksesta informoidaan huoltajaa.

Tukiopetusta voidaan antaa joko koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella, ennen tai jälkeen koulupäivän. Koulupäivän aikana tukiopetusta annetaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikaisopetuksessa tai erilaisia joustavia ryhmittelyjä käyttäen.

Lisäksi Mikaelin koulussa järjestetään päivittäin koulupäivän päätteeksi läksytunti, jota pitää opettaja. Tunnille voi osallistua oppilas, jolla on kotitehtävät tekemättä, vaikeuksia tehtävien tekemisessä tai suorittamattomia tehtäviä. Oppilas voi osallistua läksytunnille vapaaehtoisesti. Tarvittaessa oppilas voidaan määrätä läksytunnille, asiasta informoidaan huoltajaa. Opettaja, oppilas ja huoltaja voivat myös yhdessä sopia oppilaan osallistumisesta läksytunnille säännöllisesti tietyn ajanjakson ajan. Läksytunnille osallistuvat oppilaat saavat opetusta ja ohjausta tehtäviensä tekemiseen.

Omakielinen opetus (OMO) ja maahanmuuttajien tuettu opetus (MATU)

Oppilas saa tarvittaessa omakielistä opetusta (OMO) ja maahanmuuttajien tuettua opetusta (MATU) keskitetysti Turun kaupungin järjestämänä joko omalla koululla tai toisen koulun tiloissa. Mikaelin koulussa oppilaalla on mahdollisuus saada maahanmuuttajien tuettua opetusta läksytuntien yhteydessä tai samanaikaisopetuksena.

### **7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus**

Mikaelin koulussa osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, joilla on esimerkiksi kielellisiä tai matemaattisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, oppimisvaikeuksia yksittäisissä oppiaineissa, vaikeuksia opiskelutaidoissa, vuorovaikutustaidoissa tai koulunkäynnissä.

Mikaelin koulussa osa-aikaista erityisopetusta annetaan samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikainen erityisopetus niveltyy oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikainen erityisopetus voi olla tilapäistä tai pidemmäksi ajanjaksoksi sovittua.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarvetta voidaan kartoittaa, suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä oppilaan, huoltajan, oman opettajan, erityisopettajan ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa sekä kaikissa oppiaineissa, että koulunkäyntiä haittaavissa erityisvaikeuksissa kuten puhe-, luku- ja kirjoitusvaikeuksissa.

Mikaelin koulussa osa-aikainen erityisopetus tukee lisäksi sekä yksittäisen oppilaan oikeutta saada opetusta, että muiden oppilaiden oikeutta oppia rauhallisessa ja turvallisessa oppimisympäristössä.

## 8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

1. Mikaelin koulussa oppilaan osallisuus oppilashuollossa toteutuu koulukohtaisessa yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä (KOR), jossa myös oppilaskunta on edustettuna. Oppilaiden edustajat kuuluvat Mikaelin koulun oppilaskunnan hallitukseen ja toteuttavat yhteisöllistä oppilashuoltoa tätä kautta. Yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä (MAR) oppilas voi vaikuttaa omiin asioihinsa ja hakea apua huoliinsa. Oppilas voi osallistua jatkotoimenpiteiden suunnitteluun ja arvioida niiden toteutumista ikätasonsa mukaisesti. Oppilaalta pyydetään lupa yksilökohtaisen oppilashuollon toimintaan, kun asiat koskevat häntä.
2. Huoltajien osallisuus oppilashuollossa toteutuu koulukohtaisessa yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä (KOR), jossa vanhempainyhdistyksen edustaja voi osallistua tarvittaessa ryhmän toimintaan. Huoltajille järjestetään vanhempainiltoja ja – tapaamisia, joissa käsitellään myös koulun yhteisiä oppilashuollollisia asioita. Yksilökohtaisessa oppilashuollossa (MAR) huoltaja voi vaikuttaa omiin asioihinsa ja hakea apua oppilaan huoliin. Huoltajat ovat mukana myös jatkotoimien suunnittelussa ja arvioivat niiden toimivuutta. Huoltajilta pyydetään lupa yksilökohtaisen oppilashuollon toimintaan, kun asiat koskevat heidän lastaan.
3. Muiden kumppanien osallisuus koulukohtaisessa yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä tai yksilökohtaisessa oppilashuollossa toteutuu tarpeen mukaan.
4. Yhteistyö oppilaan siirtymävaiheessa toteutuu siten, että vastaanottavaa koulua informoidaan riittävästi.

## 8.2. Yhteisöllinen oppilashuolto

### Mikaelin koulun koulukohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (KOR)

Rehtori kutsuu koolle koulukohtaisen yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän (KOR), johon kuuluvat turvallisuusvastaava, oppilaskunnan ohjaavat opettajat, suunnitteluryhmän ja oppilashuoltohenkilöstön edustajat sekä tarvittaessa vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan ja muiden yhteistyötahojen edustajia.

- KOR kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa lukukauden aikana.
- Mikaelin koulun yhteistyökumppaneita ovat eri viranomaistahot kuten poliisi, sosiaalitoimi, lastensuojelu, perheneuvola, lasten neurologian yksikkö, lastenkodit, perhekodit, lasten- ja nuorten psykiatrisen poliklinikka, Turun Pelastakaa lapset ry, Aisti ry, Kiinanmyllyn koulu, nuorisotoimi, Turun ja Kaarinan srk -yhtymä, muut lastensuojelulaitokset ja lasten ja nuorten poliklinikka (päihdetyö)
- Huoltajilta pyydetään vuosittain arviointia koulun toiminnasta sekä kehittämisideoita.
- Toiminnan arviointia ja kehittämistä tehdään seuraavin tavoin: oppilaiden arviointi oppilaskunnan kautta, huoltaja-arvioinnit koulun toiminnasta ja kehitysideat, työyhteisön ilmapiirin arvioinnit, suunnitteluryhmä, yhdysopettajat eri toimipisteissä, joka toimipisteen omat säännölliset opettajakokoukset ja koko opettajakunnan säännölliset kokoukset sekä kehityskeskustelut.

## 8.3 Yksilökohtainen oppilashuolto

## Monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR) kokoaminen ja toimintatavat

- Rehtori, opettaja tai oppilashuollon asiantuntija kutsuu ryhmän koolle. Ryhmään voivat kuulua rehtori, terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, lääkäri, oppilaanohjaaja, opettaja, erityisopettaja, oppilashuollosta vastaava opettaja tai muu siinä tilanteessa tarvittava asiantuntijataho.
- Asian vireille panija ottaa huoltajaan yhteyttä ja pyytää oppilaan ja/tai huoltajan kirjallisen suostumuksen asian käsittelystä ja MAR -ryhmän kokoonpanosta.

## 8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

### Mikaelin koulun järjestyssäännöt

1. Käyttäydyn ystävällisesti, asiallisesti ja avuliaasti muita oppilaita ja koulun aikuisia kohtaan. Kielenkäytön tulee olla hyvien tapojen mukaista.
2. Kaikenlainen ruumiillinen ja henkinen väkivalta sekä kiusaaminen ja häirintä on ehdottomasti kielletty.
3. Oppitunneilla on käyttäydyttävä hyvin ja työskenneltävä tunnollisesti opettajan ohjeiden mukaisesti.
4. Koulukirjoista ja -tarvikkeista on huolehdittava hyvin ja työympäristö on pidettävä siistinä. Koulun omaisuuden tahallinen vahingoittaminen johtaa vahingonkorvauslain mukaiseen vastuuseen.
5. Kouluun ei saa tuoda esineitä, joiden hallussapito on laissa kielletty tai joilla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Matkapuhelin saa olla mukana huoltajan vastuulla. Siitä ei kuitenkaan saa aiheutua häiriötä koulupäivän aikana.
6. Välitunnille mennään ja sieltä palataan viivyttelämättä. Välituntialueelta ei saa poistua ilman opettajan lupaa. Välitunnit saa viettää sisällä vain opettajan luvalla. Tunnin alussa on mentävä suorinta tietä omaan luokkaan omalle paikalle.
7. Sisälle tullessa on jalkineet puhdistettava ja lakki otettava päästä. Päällysvaatteet, jalkineet ja koululaukut laitetaan siististi niille varatuille paikoille. Sisätiloissa liikutaan rauhallisesti kävellen.
8. Ruokailun aikana tulee noudattaa ehdotonta siisteyttä ja hyviä tapoja. Kaikille on annettava ruokarauha.
9. WC:ssä on asioitava siististi ja tarpeeton oleskelu WC-tiloissa on kiellettyä.
10. Lumipallojen, kivien, keppien ym. käteen ottaminen, heittäminen ja potkiminen on kielletty.
11. Huoltajan on ilmoitettava oppilaan poissaolosta koululle heti ensimmäisenä poissaolopäivänä. Luvattomat poissaolot ja myöhästymiset on suoritettava takaisin. Oppilaalla on läsnäolovelvollisuus koulun työaikoina.
12. Tupakan ja muiden päihteiden hallussapito, käyttö ja niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on koulussa ehdottomasti kielletty. Koulussa noudatetaan Mikaelin koulun päihdeohjelmaa.
13. Koulussa on pukeuduttava asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Pukeutumisessa tulee huomioida turvallinen opetuksen järjestäminen.
14. Oppilaan, opettajan tai koulun henkilökuntaan kuuluvan henkilön nimittely uskonnon, syntyperän, sukupuolen tai ulkoisen olemuksen perusteella on kielletty.
15. Järjestyssääntöjä on noudatettava kouluaikana.

16. Oppilasta, joka rikkoo järjestyssääntöjä, harjoittaa opinnoissa vilppiä tai käyttäytyy muuten epäasiallisesti, rangaistaan koulun kurinpitotoimin.

Rehtori on hyväksynyt järjestyssäännöt 14.12.2022 huoltajien, oppilaiden ja oppilaskunnan hallituksen kuulemisen jälkeen.

### **Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen**

Taustaa:

Turun kaupungin kasvatus- ja opetustoimen ohjeistuksen mukaan huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa lapsensa poissaolosta opettajalle mahdollisimman pian ensimmäisen poissaolopäivän aamuna.

Perusopetuslain (Pol 26§) mukaan huoltajan on huolehdittava siitä, että oppilaan oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Perusopetuslain (Pol 35§) mukaan oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Mikaelin koulussa on käytössä erittäin tarkka poissaolojen seurantajärjestelmä. Luvattomat poissaolot ja myöhästymiset suoritetaan takaisin.

Poissaoloja seurataan Wilmasta saatavien yhteenvetojen kautta säännöllisesti. Huoltaja voi seurata oppilaan poissaoloja omatoimisesti omilla Wilma –tunnuksillaan.

Mikäli epäselviä poissaoloja on yli 10 % käydystä kouluajasta, luokanvalvoja keskusteleo huoltajan kanssa poissaolojen syistä ja määristä ja siitä, miten niitä jatkossa saadaan vähennettyä. 10 % poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä sitä, että oppilas on pois yhden koulupäivän jokaisen kahden viikon jakson aikana.

Mikäli oppilaalla on epäselviä poissaoloja yli 15 % käydystä kouluajasta, lähettää koulu huoltajalle Wilma-viestin oppilaan poissaolomäärästä. Näin koulu pyrkii varmistamaan sen, että huoltajalla on varmasti tieto oppilaan poissaolomäärästä eikä informaatiokatkoksia ole. 15 % poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä 1,5 päivän poissaoloja jokaisen kahden viikon aikana. Näin suuren poissaolomäärän vuoksi koulu tekee myös lastensuojeluilmoituksen, koska oppilaan siirtyminen seuraavalle vuosiluokalle vaarantuu poissaolojen määrän vuoksi.

Mikäli oppilaalla on lukuvuoden päättyessä epäselviä poissaoloja yli 20 %, arvioidaan oppilaan seuraavalle vuosiluokalle siirtyminen tai päättötodistuksen saaminen erikseen tapauskohtaisesti. Tämä poissaolomäärä tarkoittaa käytännössä sitä, että oppilas tekee ainoastaan nelipäiväistä työviikkoa.

Poissaolojen vuoksi ns. rästiin jääneitä tehtäviä pyritään koko ajan koulun tukitoimien avulla tekemään, jotta oppilas etenisi opinnoissaan tavoitteiden mukaisesti.

Mikäli oppilaalla on toukokuun alussa poissaoloja yli 15 %, saa hän kotiin ylimääräisiä tehtäväpaketteja oppiaineista, joissa hän on eniten jäljessä tavoitteistaan. Tehtäväpaketit tekemällä hän voi osoittaa osaamistaan kyseisissä oppiaineissa ja saa ”tehtyä poissaolojaan takaisin” sekä laskettua poissaolomääränsä alle 15 %:iin. Tällä tavoin hän voi myös välttää ehdollisen luokalta pääsemisen. Mikäli hän ei suoriudu tehtäväpaketeista, saa hän ehdot. Suorittamalla ehdot hyväksytysti, oppilas voi siirtyä seuraavalle vuosiluokalle.

Mikäli oppilaalla on poissaoloja toukokuun alussa yli 20 %, saa hän kotiin ylimääräisiä tehtäväpaketteja oppiaineista, joissa hän on eniten jäljessä tavoitteistaan. Tekemällä tehtäväpaketit oppilas voi osoittaa osaamistaan ja korvata poissaolojaan. Mikäli oppilas saa toukokuun aikana laskettua poissaolomääränsä alle 20 %:iin, saa hän ehdot. Suorittamalla ehdot hyväksytysti, voi hän vielä päästä seuraavalle vuosiluokalle.

Poissaoloihin puuttumisen tarkoituksena on valmistaa oppilaita jatko-opintojen ja työelämän vaatimuksiin. Suurten poissaolomäärien vuoksi oppilaiden oppimistulokset saattavat heikentyä merkittävästi, koska he eivät ole paikalla silloin, kun opetusta annetaan.

### **Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen**



Päihteiden käyttöä pyritään ehkäisemään mahdollisimman varhaisella puuttumisella. Aiheesta järjestetään luku-  
vuoden aikana opetuksen lisäksi erilaisia teema- ja projektipäiviä sekä päihdevalistustyöntekijöiden vierailuja.

### **Mikaelin koulun päihdeohjelma**

Mikaelin koulussa noudatetaan päihteiden suhteen ns. nollatoleranssia. Koulun selkeänä tavoitteena on päihdet-  
tömyys. Päihdet eivät missään muodossa ole sallittuja koulunkäynnin yhteydessä.

Koulussa päihteiden vaikutuksen alaisena esiintyvä oppilas tai päihteiden käytöstä epäilty oppilas ohjataan koulu-  
terveydenhoitajan vastaanotolle. Terveystieteiden tiedottaja asiasta oppilaan huoltajalle ja ohjaa oppilaan päih-  
detesteihin Lasten ja nuorten poliklinikalle. Päihdetesteihin ei tarvitse erikseen pyytää huoltajan suostumusta,  
koska suostumus on pyydetty huoltajalta jo HOJKS:n tekemisen yhteydessä. Kiireellisissä tapauksissa oppilas toi-  
mitetaan ambulanssilla TYKS:aan. Näytteen luotettavuuden vuoksi on huolehdittava, että ennen näytteen anta-  
mista oppilas ei juo mitään nestettä.

Mikäli oppilas antaa huumetesteissä negatiivisen näytteen, hän voi palata kouluun välittömästi.

Näytteestä kieltäytyminen tulkitaan aina positiiviseksi testitulokseksi. Mikäli näyte on positiivinen, toimitaan seu-  
raavasti:

- 1) Tehdään asiasta kirjallinen lastensuojeluilmoitus, joka sekä mahdollistaa lastensuojeluviranomaisten  
puuttumisen, että velvoittaa heitä selvittämään oppilaan avun tarpeen.
- 2) Oppilas siirtyy opiskelemaan ns. OHJURI-jaksolle.

Oppilaan erillinen ohjaussuunnitelma (OHJURI) voidaan laatia kaikilla vuosiluokilla tarvittaessa. Se tehdään oppilaan  
tueksi silloin, kun kyseessä ovat erityisen vaativat vaikeudet koulunkäynnissä ja omissa toiminnanohjauksessa. Täl-  
laisia ovat esimerkiksi erityisen väkivaltainen tai sopimaton käytös, törkeä kielenkäyttö, uhkailu tai päihteiden  
käyttö siten, että oppilas on vaaraksi itselleen ja/tai kouluyhteisölle. Tällöin oppilas ei opiskele omissa luokkassaan.  
Hän käy joka päivä koulussa saamassa ohjausta oman toimintakykynsä mukaan ja saa myös oppilashuollollista tu-  
kea. Oppilaan erilliseen ohjaussuunnitelmaan kirjataan oppilaan konkreettiset lähitavoitteet toiminnanohjauksessa  
ja oppimisessa. Suunnitelma kirjataan Wilmaan ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan päivittäin. Järjestelyistä vas-  
taa oppilaan oma opettaja yhdessä erityisopettajan kanssa. Heti, kun oppilaan kanssa yhdessä laaditut lähitavoit-  
teet on saavutettu, palaa oppilas omaan luokkaansa.

Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa koululle oppilaan antamasta positiivisesta testituloksesta, mikäli testeihin lä-  
hettäjä on toiminut jokin muu taho kuin koulu. Mikäli näyte on positiivinen, koulu ei tee asiasta lastensuojeluil-  
moitusta, vaan sen tekeminen jää testiin lähettäneen muun tahon tehtäväksi. Muutoin näytteen tuloksen perus-  
teella toimitaan yllä mainitun toimintamallin mukaisesti.

Mikäli oppilas ei pysty noudattamaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa hoitosuunnitelmaa, terveydenhuolto- ja so-  
siaaliviranomaiset päättävät yhdessä jatkotoimenpiteistä.

### **Koulukuljetusta odottavat oppilaat**

Koulukuljetusta odottavat oppilaat ovat aina koulunkäyntiavustajien tai opettajien valvonnassa. Oppilaat odotta-  
vat kuljetusta kulloinkin vapaana olevassa heille osoitetussa tilassa. Koulunkäyntiavustajat tai opettajat ovat aina  
vastassa ja viemässä kuljetusoppilaita. Oppilaat voivat odotustuntien aikana tehdä mm. seuraavan päivän kotiteh-  
täviä.

### **Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä**

Suunnitelma ja toimintamallit oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kuvattu Mika-  
elin koulun turvallisuussuunnitelmassa.

Mikaelin koulussa on käytössä Aggression portaat -toimintamalli ja Turvataitoja lapsille -ohjelma, joiden avulla  
pyritään ennaltaehkäisemään väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää. Lisäksi niillä pyritään opettamaan oikeita toi-  
mintamalleja väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätilanteissa sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Henkilöstö ja yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan ja ohjelmiin koulukohtaisissa koulutustilaisuuksissa ja kokouksissa. Huoltajia informoidaan vastaavasti vanhempainilloissa ja HOJKS -tapaamisissa. Tunnetaitoja käydään oppilaiden kanssa läpi Aggression portaat -toimintamallin ja Turvataitoja lapsille – ohjelman periaatteiden mukaisesti.

Turvallisuussuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa.

### **Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa**

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa on kuvattu Mikaelin koulun turvallisuussuunnitelmassa.

Henkilöstö ja yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan ja ohjelmiin koulukohtaisissa koulutustilaisuuksissa ja kokouksissa. Huoltajia informoidaan vastaavasti vanhempainilloissa ja HOJKS -tapaamisissa.

Toimintaa kriisitilanteissa harjoitellaan lukukausittain mm. erilaisin poistumisharjoittein. Harjoitteiden kautta perehdytetään sekä henkilökuntaa että oppilaita kriisitilanteita varten.

Turvallisuussuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa.

### **Oppilashuoltosuunnitelman toteutumisen arviointi**

1. Oppilashuoltosuunnitelmaa arvioidaan vuosittain oppilashuoltohenkilöstön itsearvioinnilla. Myös huoltajilta ja oppilailta kysytään vuosittain arviointia oppilashuoltosuunnitelman toteutumisesta ja kehittämisestä erillisellä lomakkeella.
2. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota tiedonkulkuun, huoltajien ja oppilaiden mielipiteiden huomioimiseen, avunsaantiin ja sen nopeuteen sekä oppilashuoltotyön ilmapiiriin.
3. Oppilashuoltotyötä kehitetään arvioinnin avulla saatavan palautteen pohjalta.

## **12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit**

Mikaelin koulussa taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit käytetään vuosiluokalla 3 liikuntaan (1vvh) ja kuvataiteeseen (1vvh) ja vuosiluokilla 8 ja 9 kuvataiteeseen (kummallakin vuosiluokalla 2vvh).

3. vuosiluokan taide- ja taitoaineiden valinnaisilla tunneilla syvennetään yhteisinä oppiaineina opettavien liikunnan ja kuvataiteen vuosiluokkaisia tavoitteita ja sisältöjä. Ne arvioidaan osana näiden opetusta eikä niistä tule erillistä arviota todistukseen.

Vuosiluokilla 8 ja 9 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit käytetään kuvataiteeseen (kummallakin vuosiluokalla 2vvh). Opetuksessa syvennetään kuvataiteen seitsemännen vuosiluokan kuntakohtaisia tavoitteita, ja sisältöjä. Kuvataiteen valinnaiset tunnit katsotaan kyseisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, jolloin valinnaiset tunnit voivat korottaa päättöarvioinnissa 7. vuosiluokan kuvataiteen yhteisen oppiaineen arvosanaa. Viimeisin arvosana on oppilaan kuvataiteen päättöarvosana.

3. luokka

## **KUVATAIDE**

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 1vvh

Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti	S1 S2	Tutkitaan kuvia, jotka liittyvät oppilaan omaan maailmaan ( <i>valokuvat, pelit, kirjat, elokuvat, logot, esineet, rakennukset, värit ym.</i> ) ja tehdään niistä havaintoja eri aistein ja keskustellen.  Tutkitaan ympäröivää maailmaa eri aistien avulla.	L1 L3 L4 L5
T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita sekä harjaanuttamaan kuvan tekemisen taitojaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa	S1 S2 S3	Kiinnitetään huomiota omien kuvien tuottamisessa kuvanteon prosessin hallintaan harjoittelemalla oman toiminnan ohjausta ja suunnittelua.  Oppilasta ohjataan sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Heitä rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen kuvataiteiden avulla.	L1 L2 L3 L5
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä	S2	Harjoitellaan tarkastelemaan erilaisten ympäristöjen, esineiden, mediakulttuurien ja virtuaalimaailmojen kuvallista sisältöä.	L1 L2 L4 L5
T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kestävä kehitys kuva-ilmaisun toimintatapoja valitessaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan valitsemaan kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja sekä materiaalivalinnoissa että kuvallisessa ilmaisussa.	L1 L2 L4 L7

3. luokka

## LIIKUNTA

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 1vvh

Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / koulukohtainen	L
<b>Fyysinen toimintakyky</b>			
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti.  Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L3



**TURKU**  
Mikaelin koulu

<p>T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.</p>	<p>S1</p>	<p>Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa.</p> <p>Harjaannutetaan ratkaisuntekötaitoja (<i>esim. peleissä ja leikeissä</i>).</p>	<p>L1 L3 L4</p>
<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisessä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukumisen ja kiipeileminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p> <p>Liikutaan monipuolisesti Turun kaupungin eri liikuntapaikoissa, esim. Paavo Nurmi -stadionilla ja Impivaaran liikuntakeskuksessa.</p> <p>Hyödynnetään myös luonnossa liikkumista, esim. Ruissalon, Hirvensalon ja Impivaaran ympäristöissä sekä koulun lähipuistoissa.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.</p>	<p>S1</p>	<p>Arvioidaan yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksia.</p> <p>Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille.</p> <p>Fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä korostuvat nopeus ja liikkuvuus.</p>	<p>L3</p>
<p>T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.</p>	<p>S1</p>	<p>Kerrataan selin- ja päinkellunnat sekä liukuminen.</p> <p>Harjoitellaan alkeisselkäuintia.</p> <p>Harjoitellaan krooliuinnin potkuja sekä myyräuintia/krooliuintia.</p> <p>Harjoitellaan sukeltamista, hyppäämistä sekä veden polkemista uintisyvyisessä vedessä.</p>	<p>L3</p>
<p>T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen</p>	<p>S1</p>	<p>Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.</p>	<p>L3 L6 L7</p>

toimintaan liikuntatunneilla.		Opetellaan sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia ( <i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen</i> ).	
<b>Sosiaalinen toimintakyky</b>			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Opetellaan onnistumaan ja epäonnistumaan sekä häviämään ja voittamaan.  Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.  Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.  Opitaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	Harjoitellaan noudattamaan erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärretään reilun pelin periaate.  Harjoitellaan kannustavaa vuorovaikutusta ja hyviä tapoja.	L2 L6 L7
<b>Psyykinen toimintakyky</b>			
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.	S3	Harjoitellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertainen harjoitus, peli tai leikki opettajan ohjeen mukaan.  Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	Annetaan ja saadaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.  Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.	L1 L2

8. luokka

## KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh



**TURKU**  
Mikaelin koulu


Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / koulukohtainen	L
<b>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</b>			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä.  Ohjataan oppilasta arvostavaan ja kannustavaan vuorovaikutukseen.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista.	L2 L3 L4 L5
<b>Kuvallinen tuottaminen</b>			
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun.  Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omilla kuvillaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä.  Harjoitellaan itsensä, mielipiteiden ja ajatusten ilmaisua kuvataiteen keinoin.	L1 L2 L4 L7
<b>Visuaalisen kulttuurin tulkinta</b>			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatuokinnan menetelmiä	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	L1 L2 L4 L5

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aika-laistaiteeseen.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä.	L1 L2 L5 L6
<b>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen</b>			
T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista.  Kiinnitetään huomiota hyviin tapoihin.	L2  L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisusaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia.  Nimetään taiteen ilmiöitä.	L1 L2 L4 L7

9. luokka

## KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh

 <b>TURKU</b> Mikaelin koulu			
<b>Tavoitteet</b> <b>9. luokka</b>	<b>S</b>	<b>Kuntakohtainen / koulukohtainen</b>	<b>L</b>
<b>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</b>			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä.	L2 L4

ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään		Ohjataan oppilasta arvostavaan ja kannustavaan vuorovaikutukseen.	L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista.	L2 L3 L4 L5
<b>Kuvallinen tuottaminen</b>			
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun.  Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.  Korostetaan yhteistyötaitojen merkitystä, toisten mielipiteiden huomioon ottamista ja arvostamista.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä.  Harjoitellaan itsensä, mielipiteiden ja ajatusten ilmaisua kuvataiteen keinoin.	L1 L2 L4 L7
<b>Visuaalisen kulttuurin tulkinta</b>			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatu- linnan menetelmiä	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aika- laistaiteeseen.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailma- isun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tuke- maan omaa työskentelyä.	L1 L2 L5 L6
<b>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen</b>			



T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista.  Kiinnitetään huomiota hyviin tapoihin.	L2 L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisuksaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia.  Nimetään taiteen ilmiöitä.	L1 L2 L4 L7

## 12.2 Valinnaiset aineet

Mikaelin alakoulussa valinnaisina aineina tarjotaan vuosiluokilla 4-6 liikuntaa ja kuvataidetta. Valinnaisaineita opiskellaan kullakin vuosiluokalla 4-6 1 vvh.

Yläkoulussa kahta vuosiviikkotuntia vastaavaa valinnaisen aineen oppimäärää tarjotaan vuosiluokilla 8-9 käsityössä, liikunnassa ja kotitaloudessa. Yhtä vuosiviikkotuntia vastaavaa valinnaisen aineen oppimäärää tarjotaan tieto- ja viestintätekniikassa ja musiikissa.

Valinnaisten aineiden opetusryhmät voidaan muodostaa yli vuosiluokkarajojen.

Alakoulussa vuosiluokilla 4-6 valinnaiset aineet katsotaan kyseisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, jolloin valinnaisen aineen suoritus voi korottaa yhteisen oppiaineen arvosanaa. Lisäksi alakoulun valinnaiset aineet arvioidaan todistukseen sanallisesti joko ”hyväksytty” tai ”hylätty”.

Vuosiluokilla 8-9 kahden vuosiviikkotunnin valinnaiset aineet arvioidaan numeroin. Yhden vuosiviikkotunnin valinnaiset aineet arvioidaan todistukseen sanallisesti joko ”hyväksytty” tai ”hylätty”. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Syventävä valinnaisaine voi myös korottaa yhteisenä oppiaineena opetetun, jo aikaisemmin päättyneen oppiaineen arvosanaa päättötodistuksessa.

Valinnaisten aineiden tavoitteet ja sisällöt noudattavat opetussuunnitelman perusteiden ja kunnan opetussuunnitelman vuosiluokkakohtaisia linjauksia.

Alakoulussa vuosiluokilla 4-6 liikunnan valinnaisen aineen erityispiirteenä on ns. perjantain liikuntapäivä, joka koostuu yhteisenä oppiaineena opetetavan liikunnan tunteista, mahdollisista valinnaisen aineen liikuntatunneista sekä liikuntaan käytetyistä koulun lisätunneista. Liikuntapäivän aikana opetusryhmiä voidaan muodostaa vuosiluokittain tai yli vuosiluokkarajojen.

Perjantain liikuntapäivien vaihtelevat oppimisympäristöt tarjoavat erittäin monipuolisen mahdollisuuden eri liikuntalajien oppimiseen.

Erilaiset opetusryhmät ja työtavat mahdollistavat oppilaiden sosiaalisten taitojen harjoittelun ja niiden vahvistamisen. Liikuntapäivät monipuolistavat ja rikastuttavat oppilaan saamaa tukea ja ohjausta. Mallioppimisen osuus korostuu, koska opettajat osallistuvat liikuntasuorituksiin oppilasryhmien mukana.

Liikuntapäivät tukevat ja auttavat erityisen tuen piirissä olevia oppilaita, joilla on haasteita mm. keskittymisessä, toiminnan ohjauksessa, itsesäätelyssä ja sosiaalisen vuorovaikutuksen taidoissa. Lisäksi liikuntapäivät tarjoavat tuetun ja turvallisen mahdollisuuden eri liikuntalajien kokeiluun, yhdessä toimimisen harjoitteluun ja mahdollisen aiemmin keskeytyneen liikuntaharrastuksen jatkamiseen koulupäivän aikana.